

10.3.2011

Finavia Oyj:n omistajastrategiset linjaukset

Liikenne- ja viestintäministeriö on valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annetun lain (1368/2007) 5 §:n 2 ja 3 kohtien mukaisesti asettanut seuraavat Finavia Oyj:tä koskevat numeroidut omistajaohjauslinjaukset.

Omistajaohjauksen sääntely ja muun ohjauksen perusteet

Eduskunnan, valtioneuvoston ja ministeriön ohjaustoimivallasta säädetään laissa valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta (1368/2007). Finavia Oyj:n osakeyhtiölaista poikkeavista päätöksentekovaltuuksista määrätään yhtiöjärjestyksessä.

Valtion omistajapolitiikkaa koskevat keskeiset linjaukset on asetettu valtioneuvoston periaatepäätöksessä omistajapolitiikasta (7.6.2007) sekä muussa valtioneuvosto-ohjauksessa. Finavia Oyj:ssä sovelletaan sellaisenaan talouspoliittisen ministerivaliokunnan kannanottoa ohjeeksi yritysjohton palkitsemisesta ja eläke-etuuksista (8.9.2009).

Finavia Oyj:stä yleisesti

Finavia Oyj:n toimialana ovat lentoasemaliiketoiminta ja lentoasemiin liittyvät palvelut, lennonvarmistusliiketoiminta sekä muu lentoasemiin ja lentoliikenteseen liittyvä liiketoiminta.

Finavia Oyj on osa eri liikennemuotojen liikennejärjestelmäkokonaisuutta, josta se ylläpitää ja kehittää Suomessa 25 lentoaseman verkkoa sekä koko maan kattavaa lennonvarmistusjärjestelmää. Lentoasemaverkkoon kuuluu 18 siviililentoasemaa, 4 yhteistoimintalentoasemaa ja 3 sotilaslentoasemaa.

Finavia Oyj:n asiakkaita ovat lentoyhtiöt, lentomatrustajat, elinkeinoelämä, yleisilmailu sekä sotilas- ja valtionilmailu. Finavia Oyj on asettanut tavoitteekseen olla asiakaskeskeinen, kannattavasti kasvava ja uudistuva palveluyritys, jolla on osaava, motivoitunut ja palvelusuuntautunut henkilöstö. Finavia Oyj:llä on turvallisuusviranomaisten toimintaedellytysten kannalta suuri merkitys sotilasilmailussa ja valtionilmailussa.

Omistajuus

Finavia Oyj on valtion kokonaan omistama osakeyhtiö. Valtioneuvostolla ei ole eduskunnan myöntämiä Finavia Oyj:n osakkeiden luovutusvaltuuksia.

Yhtiön omaisuuden luovutusrajoitukset ilmenevät yhtiöjärjestyksestä.

- (1) Finavia Oyj on liikenne- ja viestintäministeriön omistajaohjauksessa oleva valtion kokonaan omistama erityis-tehtävayhtiö.
- (2) Yhtiön määräysvaltaa niistä palveluista ja palveluiden hinnoittelusta, jotka kuuluvat sen erityistehtäviin, ei saa luovuttaa yhtiön ulkopuolelle.

Finavia Oyj valtion erityistehtävayhtiönä

Valtiolla on Finavia Oyj:n omistajana erityisintressi: valtion määrittelemä elinkeino-, yhteiskunta-, turvallisuus- ja liikennepoliittinen tehtävä (palvelujen saatavuus ja tukeutumisedellytykset). Yhtiön erityistehtävien ohjaus varmistetaan ensisijaisesti toimialalainsäädännöllä.

- (3) Finavia Oyj on aktiivinen toimija kannustaessaan lentoyhtiöitä ja muita asiakkaitaan ylläpitämään ja avaamaan uusia reittejä Suomessa ja Suomeen. Finavia Oyj:n hinnoittelupolitiikka on lentämiseen kannustava ja perusteiltaan tasapuolinen.
- (4) Kansainvälisellä lentoliikenteellä on erityisen suuri merkitys Finavia Oyj:lle ja sen tehtävälle edistää asiakkaidensa palveluedellytyksiä ja lentoyhteyksien saatavuutta kansallisesti ja kansainvälisesti.
- (5) Finavia Oyj:n toiminnan erityisenä tarkoituksena (*erityistehtävät*) on ilmailun edistämiseksi ylläpitää ja kehittää yhtenäistä ja yhteensovitettua valtion lentoasemaverkostoa ja Suomen lennonvarmistusjärjestelmää kaupallisen lentoliikenteen, muun siviili-ilmailun ja sotilas- ja valtionilmailun tarpeita varten sekä tarjota lennonvarmistuspalveluja Suomen vastuulla olevassa ilmatilassa siten kuin niistä erikseen säädetään tai määrätään.
- (6) Finavia Oyj:n yhteiskunnallista ja taloudellista kokonaistulosta arvioidaan sen perusteella, miten ja millä kustannuksilla yhtiö täyttää yhteiskunnallisen palvelutehtävänsä. Finavia Oyj:n toiminta on kokonaisuutena arvioituna liiketaloudellisesti kannattavaa.

Lentoasemaverkko

Finavia Oyj:n lentoasemaverkon perusteista säädetään laissa sen mukaisesti, mitä Euroopan parlamentin ja neuvoston lentoasemamaksuista annetussa direktiivissä (2009/12/EY) perusteella on voimassa ja mitä kansallisesti erikseen säädetään.

Kansallisen sääntelyn tarkoituksena on edistää ilmailua ylläpitämällä ja kehittämällä valtakunnallista lentoasemaverkkoa ja -palveluita kaupallisen lentoliikenteen, muun siviili-ilmailun sekä sotilas- ja valtionilmailun tarpeita varten ottaen huomioon Suomen yhteensovitettu lentoasemajärjestelmä.

- (7) Lentoasemaliiketoiminnassa Finavia Oyj ylläpitää kaikkia niitä hallinnassaan olevia lentoasemia, joille on säännöllistä kaupallista reittiliikennettä. Lentoasemaverkolla sovelletaan yhtenäishinnoittelua ja palveluperusteita, jotka on sovitettu yhteen lentoasemaluokituksen mukaisesti.
- (8) Finavia Oyj toimii siten, että lentoasemaverkko säilyy toimivana ja nykyisen laajuisena. Seutukuntien kanssa tehtävä yhteistyö on merkittävässä asemassa lentoliikenteen toimintaedellytysten kehittämiseksi. Lentoasemien ja lentoyhteyksien markkinointia tehdään yhteistyössä seutukuntien kanssa.

Lennonvarmistus

Finavia Oyj on ilmailulain (1194/2009) 116 §:ssä tarkoitettu liikenne- ja viestintäministeriön nimeämä ilmaliikennepalvelujen tarjoaja.

- (9) Lennonvarmistusliiketoiminnassa Finavia Oyj säilyttää välittömässä määräysvallassaan ne lennonvarmistusjärjestelmät ja -palvelut, joita Finavia Oyj antaa Suomen ilmatilassa nimettynä ilmaliikennepalvelujen tarjoajana. Lennonvarmistuspalveluissa sovelletaan yhtenäishinnoittelua ja palveluperusteita, jotka on sovitettu yhteen reitti-, lähestymis-, lähilennonjohtoluokituksen tai lentotiedotuspalvelun mukaisesti.
- (10) Eurooppalaiseen lennonvarmistusalan yhdentymiskehitykseen Finavia Oyj osallistuu EU-lainsäädännön mukaisesti Pohjois-Euroopan ilmatilalohkossa siinä laajuudessa kuin se teknisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti on Suomen osalta perusteltua. Yhtiö varmistaa sen, että sillä on välittömässä omistuksessaan ja määräysvallassaan palvelujen tarjonnan ja hinnoittelun päätösvalta Suomen ilmatilassa ja lentoasemilla.

Palveluiden saatavuus, hinnoittelu ja palveluehdot

Palveluiden saatavuus, hinnoittelu ja palveluehdot ovat tärkeitä asiakaskeksessä palveluyrityksessä. Turvallisuusviranomaisten palveluiden saatavuus turvataan lailla.

- (11) Finavia Oyj järjestää toimintansa siten, että palveluiden saatavuus, hinnoittelu ja palveluehdot muodostavat toimialalainsäädännön mukaisesti Finavia Oyj:n konsernitason liikelatoudellisen kokonaisuuden, jossa yhtiön eritystehtävä toteutuu.
- (12) Yhtiön palveluiden saatavuutta ja palveluehtoja arvioidaan sekä kaupallisten että lakisääteisten tehtävien toteutumisen kannalta.
- (13) Yhtiö hoitaa lakisääteiset tehtävänsä esimerkillisesti. Yhtiö toimii siten, että viranomaisten lentoasema- ja lennonvarmistuspalveluja koskevat yhteiskunnallisesti perustellut tarpeet turvataan.

Riskienhallinta ja edunvalvonta

- (14) Finavia Oyj toimii siten, että lentoturvallisuuden ja turvallisuuskulttuurin korkea taso varmistetaan ja että lentoasema- ja lennonvarmistustoiminnan jatkuvuus turvataan kaikissa turvallisuustilanteissa.
- (15) Finavia Oyj voi harjoittaa yhtiöjärjestyksen mukaisilla muilla toimialoilla liike- ja sijoitustoimintaa, joka on liikelatoudellisesti perusteltua ja kilpailuoikeudellisesti hyväksyttävää. Muun liike- ja sijoitustoiminnan tulee soveltua yhteen yhtiön erityistehtävien kanssa.

- (16) Finavia Oyj:n investoinnit, muut sitoumukset sekä rahoitus-, toiminnalliset ja muut riskit eivät saa heikentää yhtiön mahdollisuuksia toteuttaa erityistehtävänsä.
- (17) Finavia Oyj vastaa edunvalvonnastaan toimialallaan erityistehtävänsä huomioon ottaen.

Hallinnonalan ohjaukseen liittyvät selvitykset ja linjaukset

Finavia Oyj:n toiminta liittyy liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaan ja valtioneuvoston toimintaan laajemminkin. Tässä tarkoituksessa yhtiön toimintaa on perusteltua arvioida siten, että muiden valtiotoimijoiden eri tehtävät tulevat yhteensovitetuiksi.

- (18) Liikenne- ja viestintäministeriö selvittää vuosittain liiketaloudellisin perustein Finavia Oyj:n erityistehtävistä aiheutuvien rakenteellisten alijäämien määrän ja kohdentumisen.
- (19) Finavia Oyj toteuttaa myöhemmin päätettävällä tavalla vuoden 2011 aikana lentosääpalvelujen tuottamiseen liittyvän havainnointijärjestelmän siirtämisen Ilmatieteen laitokselle lentoturvallisuuden varmistamisen edellyttämällä tavalla.
- (20) Finavia Oyj selvittää ja toteuttaa myöhemmin päätettävällä tavalla vuoden 2011 aikana Senaatti-kiinteistöjen sekä asianosaisten kanssa IP-Kiinteistöt Oy:n varallisuuden jakamisen ja erillisen tytäryhtiötoiminnan lopettamisen tytäryhtiön asiakkuuksien, Senaatti-kiinteistöjen, Finavia Oyj:n ja kolmansien osapuolten kesken.

Omistajaohjausta koskevat kertaluoteiset linjaukset

- (21) Kotimaan lentoliikenteen turvaamiseksi lentoliikenteen maksuja on alennettu keskimäärin 10 % vuoden 2011 loppuun asti.
- Osana maksualennuksen toteuttamista alennetaan yhtiön säännönmukaista osinkoa 5 miljoonalla eurolla vuoden 2010 tuloksesta.
- (22) Liikenne- ja viestintäministeriö pitää tärkeänä, että Oulun ja Tampere-Pirkkalan lentoasemahankkeet voidaan toteuttaa niiden hanke- ja rahoitussuunnitelmien aikataulujen mukaisesti.

+++